

Vol. 37 Coden: KMKMAA ISSN 0355-1628

Toimitus • Redaktion • Office

Pohjantie 3, FIN-02100 Espoo
 puh. 0400 578 901
 faksi 09 3296 1520
 toimitus@kemia-lehti.fi

Päätoimittaja • Chefredaktör • Editor-in-Chief
 DI Leena Laitinen 040 577 8850
 leena.laitinen@kemia-lehti.fi

Toimituspäällikkö • Redaktionschef • Managing Editor
 Päivi Ikonen 0400 139 948
 paivi.ikonen@kemia-lehti.fi

Taitto • Layout
 K-Systems Contacts Oy
 Päivi Kaikkonen 03 714 1614
 taitto@kemia-lehti.fi

Sihteeri • Sekreterare • Secretary
 Irja Hagelberg 0400 578 901
 irja.hagelberg@kempulssi.fi

Vakituisen avustaja • Permanent medarbetare
 • Contributing Editor
 Sanna Alajoki 040 827 9727
 sanna.alajoki@kemia-lehti.fi

Ilmoitukset • Annonser • Advertisements

ilmoitukset@kemia-lehti.fi
 Myyntipäällikkö • Forsäljningschef • Sales Manager
 Sauli Ilola 040 546 1241
 sauli.ilola@kemia-lehti.fi

Tilaukset • Prenumerationer • Subscriptions

puh. 0400 578 901, faksi 09 3296 1520
 tilaukset@kemia-lehti.fi

Tilaushinnat

Kotimaassa 89 euroa (kestotilaus 79 euroa),
 muut maat 120 euroa
 Kouluille 45 euroa, www.aikakaus.fi
 Prenumerationspris i Finland 89 euro,
 övriga länder 120 euro
 Subscription price (out of Finland) EUR 120
 Irtonumero/Lösnummer/Single copy EUR 15
 (special issue 5/2010 EUR 19)

Osoitteenmuutokset

Suomen Kemian Seura
 puh. 010 425 6300, faksi 010 425 6309
 toimisto@kemianseura.fi

Kustantaja • Utgivare • Publisher

Kempulssi Oy
 Toimitusjohtaja • Verkst. direktör • Managing Director
 Leena Laitinen
 Pohjantie 3, FIN-02100 Espoo
 puh. 040 577 8850
 leena.laitinen@kemia-lehti.fi

Toimitusneuvosto

• Redaktionsråd • Editorial Board
 Laboratoriopäällikkö Susanna Eerola, Roal Oy
 Toimitusjohtaja Saara Hassinen, SalWe Oy
 Professori Matti Hotokka, Åbo Akademi
 Toimituspäällikkö Päivi Ikonen, *Kemia-Kemi*
 Tutkija Helena Laavi,
 Aalto-yliopisto/TKK
 Päätoimittaja Leena Laitinen,
Kemia-Kemi
 Professori Jan Lundell,
 Jyväskylän yliopisto
 Apulaisjohtaja Juha Pyötsiä, Kemianteollisuus ry
 Professori Markku Räsänen, Helsingin yliopisto
 Tiedotuspäällikkö Sakari Sohlberg, VTT

Aikakauslehtien Liiton jäsenlehti
 PAINOS • Upplaga • Printing order 5 400
 Forssan Kirjapaino, Forssa 2010
 ISO 9002

Jonninjoutavuuksia

"Meillä ei ollut muita esimiehiä kuin AIV, ei ollut väliesimiehiä, ei linja-organisaatiota, eikä kenenkään aikaa kulunut laitoksen imagon tai strategian miettimiseen. Jokainen sai keskittyä vain omaan tutkimustyöhönsä."

"Laitoksessa vallitsi työn arvostuksen henki, ei siellä suoritettu arvioiteja puhumattakaan että konsultit olisivat olleet meitä arvioimassa."

Näin kuvaa tässä lehdessä yliopistonlehtori **Seija Mäkinen** kokemuksiaan nobelisti **Artturi I. Virtasen** työtoverina Biokemiallisessa tutkimuslaitoksessa, joka oli neljän vuosikymmenen ajan Suomen tieteen ylivertainen huippuyksikkö. AIV johti laitoksen kahta laboratoriota suvereenisti hämmästyttävällä energiallaan ja kiistattomalla arvovallallaan.

Voimme vain kuvitella, mitä "jonninjoutavia turhanpäiväisyyksiä" vieroksunut Virtanen olisi sanonut tilanteesta, jota professori **Timo Hirvi** puolestaan kuvaa: "Viimeisen vuosikymmenen aikana on tehty noin viisitoista laboratoriotointaan liittyvää selvitystä. Keskeinen havainto on ollut, että laboratoriotilauksia on liikaa ja niissä on päällekkäisyyksiä."

"Selvitysten merkittävimmät tulokset ovat kuitenkin olleet lisäselvitysten tekemiset ja laboratorioväen turhautuminen."

Turhautunut lienee myös Hirvi, joka määrättiin vuonna 2007 selvittämään kireällä aikataululla valtion alaisen laboratorioanalytiikan yhteistoimintaa. Asiantunteva ja selväjäkinen selvitys ei virkamiesten käsiin päädyttyään johtanut juuri muuhun kuin uusiin selvityksiin.

Selvityksistä riippumatta ala on murroksessa sekä julkisella että yksityisellä puolella. Laboratoriot kilpailutetaan, lakkautetaan ja yhdistetään, toimintoja ulkoistetaan ja alan osaajia irtisanotaan. Entistä pienemmältä joukolta vaaditaan yhä enemmän.

Parhaassa tapauksessa muutosprosessi on hallittu, ja sen tuloksena syntyy järkevänkokoisia yksiköitä, jotka tekevät laadukasta ja luotettavaa työtä ja kehittävät toimintaansa eteenpäin.

Pahimmassa tapauksessa muutos on sarja sattumanvaraisia päätöksiä, jotka rapauttavat suomalaista laboratoriaoalan osaamista ja johtavat puolivillaisiin, huonosti hyödynnettäviin tuloksiin.

Nobelistin perinnön vaalijoina meiltä sopii odottaa parempaa.



Leena Laitinen

Leena Laitinen